

ВИЗНАЧЕННЯ ДІАГНОСТИЧНОЇ ЦІННОСТІ РІВНЯ ЗАГАЛЬНОГО ПСА ПЛАЗМИ КРОВІ УСКРИНІНГУ РАКУ ПЕРЕДМІХУРОВОЇ ЗАЛОЗИ

Будко В.В., студ.

*Науковий керівник – Сікора В.В., к.м.н., доцент
СумДУ, кафедра травматології, ортопедії та НС*

Актуальність роботи. Рак передміхурової залози (РПЗ) в загальносвітовій структурі онкологічної захворюваності серед чоловіків займає третє місце. Крім того це найчастіша злоякісна пухлина чоловіків похилого віку, що не курять. П'ятирічна виживаність при III стадії захворювання за найоптимістичнішими даними – не більше 50%, при IV стадії – 30%, а саме на цих стадіях найчастіше встановлюється діагноз. У зв'язку із особливостями клінічного перебігу та недосконалістю діагностики ранніх стадій, майже 60% хворих на РПЗ при первинному зверненні вже мають метастази. Тому наряду із вдосконаленням існуючих методик лікування РПЗ, дуже важливим є використання сучасних скринінгових методів діагностики цього захворювання. Одним із таких методів може бути визначення рівня простатспецифічного антигену (ПСА) крові.

Матеріали і методи дослідження. На протязі вересня 2011 – січня 2012 років було проведено визначення рівня загального ПСА сироватки крові у двох групах – піддослідній та контрольній. Перша група складалася із 82 хворих на РПЗ різних стадій (середній вік – $64 \pm 4,2$ роки), а друга – із 90 здорових осіб (середній вік – 60 ± 4 роки). Слід зазначити, що до піддослідної групи входили хворі, яким нещодавно підтвердили діагноз, але лікування ще не було розпочате. Крім того забір крові проводився щонайменше через тиждень після останніх маніпуляцій на простаті, включаючи її пальцьове дослідження. Визначення ПСА проводилось за допомогою напівкількісного методу, який є найбільш економічно обгрунтованим. Як підвищений трактувався рівень загального ПСА вище 4 нг/мл.

Результати дослідження та їх обговорення. Підвищений рівень ПСА було виявлено у 62% хворих на РПЗ першої стадії, 85% - другої стадії. На III та IV стадії підвищення рівня ПСА мали 95 і 100% відповідно. Причому спостерігалася позитивна кореляція між ступенем підвищення ПСА і стадією захворювання. Але слід зазначити, що зростання ПСА крові було виявлено і в контрольній групі, воно сягало 30 %.

Висновок. Визначення рівня загального ПСА є досить чутливим методом діагностики РПЗ і зважаючи на його економічну та технічну доступність його доцільно застосовувати для скринінгу РПЗ у чоловіків старшої вікової групи. Також ПСА дозволяє орієнтовно встановити стадію захворювання. Застосовуючи цю методику необхідно пам'ятати про досить високу частоту хибнопозитивних результатів.